

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
КИЇВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДЕКОРАТИВНО - ПРИКЛАДНОГО
МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ імені МИХАЙЛА БОЙЧУКА

Н А К А З

« 23 » лютого 2024 року

м. Київ

№ 09-аг

Про затвердження Інструкції з
порядку дій у разі виникнення
надзвичайної ситуації воєнного стану

У зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України "Про правовий режим воєнного стану",

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію з порядку дій у разі виникнення надзвичайної ситуації під час правового режиму воєнного стану (Додаток 1).
2. Головному інженеру (В. Моргун), як відповідальному за стан охорони праці та пожежної безпеки Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука» довести наказ до відома працівників під особистий підпис.
3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Ректор

Олена ОСАДЧА

ВНУТРІШНІ ВІЗИ:

Начальник відділу кадрів

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized capital letter 'I' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Ірина МЕЛЬНИЧЕНКО

Додаток 1
до наказу Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука»
від «23» лютого 2024 року
№ 09-аг

ІНСТРУКЦІЯ

з порядку дій у разі виникнення надзвичайної ситуації під час правового режиму воєнного стану (далі – Інструкція)

1. Галузь застосування

Ця Інструкція визначає вимоги з поглиблення знань працівників Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука» (далі – Академія) щодо дій у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації під час правового режиму воєнного стану.

2. Питання інструктажу

Порядок дій за сигналом оповіщення «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА».

Найпростіші засоби індивідуального захисту.

Місця, які можливо використовувати як укриття.

Порядок дій якщо не встигли до укриття та як вберегтися.

Порядок дій під час обстрілів реактивними системами залпового вогню.

Порядок дій під час артилерійських, мінометних обстрілів та авіаційного бомбардування.

Порядок дій під час обстрілу стрілецькою зброєю.

Порядок дій в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру.

3. Порядок дій за сигналом оповіщення «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»

3.1. Щоб почути сигнал «Повітряна тривога» необхідно встановити на телефоні застосунок «Повітряна тривога» або «Київ цифровий».

3.1.1. Встановити на телефоні застосунок «Повітряна тривога».

Компанія Ajax Systems (<https://www.facebook.com/ajax.systems.ua>) разом і stfalcon.com (<https://www.facebook.com/stfalconcom>) та підтримки Міністерства цифрової трансформації України випустила застосунок «Повітряна тривога».

Застосунок вже доступний у Google Play Market та AppStore.

Не потребує реєстрації, не збирає персональні дані користувачів або дані про геолокацію. Надсилає максимально гучні критичні сповіщення про повітряну, хімічну, техногенну або інші види тривоги системи цивільної оборони навіть у беззвучному або сплячому режимі смартфона.

Щоб отримувати сповіщення:

➤ встановіть застосунок через Google Play Market або AppStore.

- надайте йому дозвіл надсилати сповіщення та важливі попередження.
- виберіть область, у межах якої хочете отримувати сповіщення.
- відстежуйте початок та кінець повітряної тривоги.

Для ios: <https://apps.apple.com/%D0%BF%D0%BE%D0%BD/id1611955391>

Для android: <https://play.google.com/store/apps/details...>

3.1.2. Встановити на телефоні застосунок «Київ цифровий».

Щоб отримувати сповіщення:

1. Встановіть застосунок через Google Play Market або AppStore.
2. У профілі – в налаштуваннях сповіщення надайте дозвіл надсилати сповіщення та важливі попередження.
3. Відстежуйте початок та кінець повітряної тривоги.

Для IOS:

<https://apps.apple.com/ua/app/%D0%BA%D0%B8%D1%97%D0%B2%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9/id1534007479?l=ru>

Для android:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.kyivdigital&hl=uk&gl=US>

Сигнал передається також через систему оповіщення (сирени), регіональне радіо та телебачення.

У крайніх випадках або місцях, куди не дістають сирени, сигнали тривоги можуть передавати дзвони на церквах.

Карта укриттів населення в місті Києві доступна у застосунку «Київ цифровий» за посиланням:

https://kyivcity.gov.ua/news/onovlena_interaktivna_karta_kiyeva_z_adresami_pidzemnikh_skhovisch/

3.1.3. Перелік офіційних державних каналів для отримання інформації:

Офіс Президента України <https://www.facebook.com/president.gov.ua>

Генеральний штаб Збройних сил України
<https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua>

Кабінет Міністрів України <https://www.facebook.com/KabminUA>

Міністерство освіти і науки України
<https://www.facebook.com/UAMON/ao> <https://t.me/UAMonogram> ао
<https://mon.gov.ua/ua>

Міністерство оборони України
<https://www.facebook.com/MinistryofDefence.UA>

Міністерство внутрішніх справ <https://www.facebook.com/mvs.gov.ua>

Національна поліція України <https://www.facebook.com/UA.National.Police>

Державна служба надзвичайних ситуацій
(ДСНС) <https://www.facebook.com/MNS.GOV.UA>

Державна прикордонна служба України
<https://www.facebook.com/DPSUkraine>

Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки
<https://www.facebook.com/StratcomCentreUA>

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України
<https://www.facebook.com/dsszzi>

Сухопутні війська ЗС України
<https://www.facebook.com/UkrainianLandForces>

Військово-морські сили ЗСУ <https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua>
Територіальна оборона ЗСУ
<https://www.facebook.com/TerritorialDefenseForces>

Міністерство інфраструктури України <https://t.me/miUkraine>

Укрзалізниця <https://t.me/UkrzalInfo>

Украерорух https://t.me/uksatse_official

Укравтодор <https://www.facebook.com/Ukravtodor.Gov.Ua>

Міжнародний аеропорт «Бориспіль»
<https://www.facebook.com/airportboryspil/>

Адміністрація морських портів України
<https://www.facebook.com/uspa.gov.ua>

Міжнародний аеропорт «Львів»
<https://www.facebook.com/lvivinternationalairport/>

Державна служба України з безпеки на транспорті
(ДСБТ) <https://www.facebook.com/DSBT.UA>

3.1.4. З моменту подачі сигналу «**Повітряна тривога**» для вжиття заходів захисту може бути всього лише кілька хвилин. Ці хвилини надзвичайно дорогоцінні і їх треба використати з максимальною ефективністю.

Почувши сигнал «**Повітряна тривога**» необхідно:

а) перебуваючи вдома:

➤ ввімкнути приймач радіотрансляційної мережі, телевізор, радіоприймач і уважно прослухати інформацію;

➤ при можливості попередити сусідів і самотніх людей, що мешкають

➤ поруч;

➤ закрити вікна, вимкнути усі електричні прилади та нагрівальні прилади, перекрити квартирний газовий вентиль, загасити печі, вимкнути світло;

➤ швидко одягнутися та одягти дітей, перевірити наявність пришитих з внутрішньої сторони одягу у дітей дошкільного віку нашивок, на яких зазначено: прізвище, ім'я, по-батькові, адреса, вік, номер домашнього телефону;

➤ взяти індивідуальні засоби захисту, завчасно підготовлений запас продуктів і води, особисті документи, кишеньковий ліхтар (тривожна валіза) та найкоротшим шляхом прямувати до найближчої захисної споруди.

➤ у разі відсутності в радіусі 500 м від будинку захисної споруди використовуйте для укриття підвальне приміщення під будинком.

➤ ні в якому разі не можна після сигналу «**Повітряна тривога**» залишатися в будинках, особливо на верхніх поверхах, адже внаслідок вибуху вони будуть руйнуватися від впливу ударної хвилі;

➤ зайняти місце у захисній споруді та виконувати вимоги старшого (коменданта): не палити, не смітити, голосно не розмовляти, дотримуватися

спокою і порядку, обов'язково допомагати дітям, літнім людям та особам з інвалідністю;

- уважно слідкувати за розпорядженнями та сигналами оповіщення.

У В А Г А!

До ускладнення обстановки необхідно з'ясувати у консультаційному пункті житлово-експлуатаційного органу (КП, ЖЕК, БУ, ОСББ тощо) або органу місцевого самоврядування (селищної, сільської ради):

- прогнозовані надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру і порядок дій при їх виникненні;
- маршрути евакуації (якщо вони передбачаються) у безпечний район; місце розташування найближчого укриття, у якому можна укритися.

б) перебуваючи на робочому місці:

- виконати заходи, передбачені на цей випадок Інструкцією, діяти за вказівками керівництва Академії;
- швидко, без паніки зайняти місце у укритті.

в) перебуваючи у громадському місці:

- слухати вказівки адміністрації громадського місця та діяти у відповідності з ними (йти в зазначені сховища або укриття).
- після завершення небезпеки адміністрація громадського місця дає команду про відміну повітряної тривоги, після неї можна виходити з укриття та повертатися до робочих місць.

4. Найпростіші засоби індивідуального захисту

4.1. Найпростіші засоби індивідуального захисту:

- респіратор протипиловий;
- ватно-марлева пов'язка;
- протипилова тканинна маска тощо.

4.2. Найпростіші засоби медичної допомоги:

- бинт;
- йод;
- джгут;
- перекис водню;
- нашатирний спирт;
- знеболювальні засоби тощо.

У хвилини небезпеки кожному працівнику Академії необхідно мобілізувати себе, проявити мужність, самовладання та діяти максимально швидко.

5. Місця, які можливо використовувати як укриття

1. Спеціально облаштованими сховищами є захисні споруди цивільного захисту, станції метро або найпростіші укриття.
2. Підземні переходи, паркінги.
3. Місця уздовж високого бордюру чи фундаменту паркану.

4. Канави, траншеї, ями. Найкраще підійде заглиблення в землі, подібне до околу, глибиною 1-2 м на відкритій місцевості.

5. Підземні овочесховища, силосні ями, оглядові яма відкритих гаражів чи СТО.

6. Каналізаційні люки. Проте впевніться, що саме каналізація, а не газова магістраль.

7. Ями-"воронки", залишені від попередніх обстрілів.

8. Глибокі підвали під капітальними будинками старої побудови. Бажано, щоб вони мали два виходи.

9. Шахтні виробки, печери та інші природні пустоти.

6. Порядок дій якщо не встигли до укриття та як вберегтися

Перш за все зберігайте спокій. Дотримуйтесь правил безпеки. Не піддавайтесь паніці. Не фотографуйте місць вибухів, руйнувань.

Якщо обстріл почався, а ви перебуваєте в будівлі

1. Швидко спустіться в підвал або на нижні поверхи будівлі.

2. Переховуйтеся в кімнатах з опорними стінами або на сходових клітинах.

Діє правило "двох стін". Перша стіна може бути повністю зруйнована після удару, друга - залишиться і може врятувати вам життя.

3. Закрийте вуха долонями та відкрийте рот, аби вберегтися від контузії.

4. Необхідно мати з собою: лом або щось подібне (на випадок блокування дверей), лопату (у разі завалу), автономне джерело світла (кишеньковий ліхтар), питну воду.

Якщо обстріл почався, а ви на вулиці

1. Щойно почули свист снаряду, негайно падайте на землю.

2. Прийміть захисну позу: витягніться на землі, п'яти разом, руки зігніть у ліктях, кулаками прикрийте шию, обличчям до землі, відкрийте рот для запобігання контузії.

3. Після першого снаряду уважно розирніться, щоб швидко знайти безпечніше місце для укриття: біля бордюру, в канаві чи будь-якому заглибленні в землі.

4. Якщо ви перебуваєте в транспорті, негайно залиште авто та знайдіть укриття.

5. Перебігайте короткими перебіжками до укриттів, відразу після наступного вибуху.

7. Порядок дій під час обстрілів реактивними системами залпового вогню

1. Ракету можна добре помітити та зреагувати, зали реактивної системи добре видно. Вночі це яскравий спалах на обрії, а вдень - димні сліди ракет;

2. Організуйте (ведіть) постійне спостереження, постійно тримайте в полі зору будівлі, які розташовані поруч та можуть використовуватися як укриття. Якщо помітили ракету є кілька секунд, щоб сховатися;

3. Ховайтеся в підвалі або в іншому заглибленому приміщенні. Вибирайте місце в кутку між несучими стінами та недалеко від вікон і дверей для того, щоб миттєво покинути будинок у разі влучення ракети;

4. Не виходьте з укриття, не переcheкавши хоча б 10 хвилин після завершення обстрілу, адже після залпу зазвичай ведеться уточнення результатів стрільби і коригування вогню або зміна позиції.

8. Порядок дій під час артилерійських, мінометних обстрілів та авіаційного бомбардування

1. Не залишайтеся в під'їздах, під арками та на сходових клітках. Також небезпечно ховатися в підвалах панельних будинків, біля автомобільної техніки, автозаправних станцій і під стінами будинків із легких конструкцій. Такі об'єкти неміцні, і ви можете опинитися під завалами або травмуватися.

2. Якщо вогонь артилерії, мінометний обстріл, авіаційне бомбардування застали вас на шляху, негайно лягайте на землю, туди, де є виступ або хоча б у невеликі заглиблення. Захист можуть надати бетонні конструкції (окрім тих, які можуть обвалитися або загорітися), траншеї, неглибокі підземні колодязі, широкі труби водостоку і канали.

3. Закрийте долонями вуха та відкрийте рот - це врятує від контузії, убереже від баротравми.

4. Не розбирайте завалів самостійно, чекайте на фахівців з розмінування та представників аварійно-рятувальної служби.

9. Порядок дій під час обстрілу стрілецькою зброєю

1. Під час вогню зі стрілецької зброї у приміщенні варто негайно лягти прикрившись предметами, що здатні захистити від уламків і куль.

2. Якщо ви потрапили під стрілянину на відкритому місці, краще впасти на землю та закрити голову руками. Ефективним захистом буде будь-який виступ, навіть тротуар, заглиблення в землі або канава. Укриттям може стати бетонна сміттева урна або сходинки ганку. Не намагайтеся сховатися за автомобілями або кіосками, бо вони часто стають мішенями.

3. Де б ви не перебували, тіло повинно бути в максимально безпечному положенні. Згрупуйтеся, лягте в позу ембріона. Розверніться ногами у бік стрілянини, прикривши голову руками та відкривши рот, щоб близький вибух не завдав шкоди барабанним перетинкам. Чекайте, поки стрілянина не вщухне, а пострілів не буде бодай протягом п'яти хвилин.

4. Якщо ваше місце знаходження перебуває в зоні регулярних збройних зіткнень, потрібно зміцнити вікна, наприклад, клейкою плівкою. Це допоможе уникнути розльоту уламків скла. Бажано затулити вікна, наприклад, мішками з піском чи масивними меблями.

10. Порядок дій в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру

При першій можливості покиньте разом із сім'єю небезпечну зону. У разі неможливості виїхати особисто, відправити дітей і родичів похилого віку до родичів, знайомих. Необхідно взяти із собою всі документи, коштовні речі і цінні папери. Підготовку до можливого перебування у зоні надзвичайної ситуації доцільно починати завчасно. Необхідно підготувати "екстрену валізку" з речами, які можуть знадобитись при знаходженні у зоні НС або при евакуації у безпечні райони.

Підготовка оселі:

- нанести захисні смуги зі скочу (паперу, тканини) на віконне скло для підвищення його стійкості до вибухової хвилі та зменшення кількості уламків і уникнення травмування у разі його пошкодження;
- по можливості обладнайте укриття у підвалі, захистить його мішками з піском, передбачте наявність аварійного виходу;
- при наявності земельної ділянки обладнайте укриття на такій відстані від будинку, яка більше його висоти;
 - забезпечте оселю запасами питної та технічної води;
 - зробіть запас продуктів тривалого зберігання;
 - додатково укомплектуйте домашню аптечку засобами надання першої медичної допомоги;
 - підготуйте (закупіть) засоби первинного пожежогасіння;
 - підготуйте ліхтарики (комплекти запасних елементів живлення), газові лампи та свічки на випадок відключення енергопостачання;
 - підготуйте (закупіть) прилади (примус) для приготування їжі у разі відсутності газу і електропостачання;
 - підготуйте необхідні речі та документи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд цивільної оборони або інших сховищ (підвалів, погребів тощо);
 - особистий транспорт тримайте у справному стані із запасом палива для виїзду з небезпечного району;
 - при наближенні зимового періоду необхідно продумати питання щодо обігріву оселі у випадку відключення централізованого опалення.

Правила поведінки в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру:

Необхідно:

- зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації;
- не сповіщати про свої майбутні дії (плани) малознайомих людей, а також
- знайомих з ненадійною репутацією;
- завжди мати при собі документ (паспорт), що засвідчує особу, відомості
- про групу крові свою та близьких родичів, можливі проблеми зі здоров'ям (алергію на медичні препарати тощо);
- знати місце розташування захисних споруд цивільної оборони поблизу місця проживання, роботи, у місцях частого відвідування (магазини, базар,
- дорога до роботи, медичні заклади тощо). Без необхідності намагатися

➤ якнайменше знаходитись поза місцем проживання, роботи та у малознайомих місцях;

➤ при виході із приміщень, пересуванні сходами багатоповерхівок або до споруди цивільної оборони (сховища) дотримуватись правила правої руки (як при русі автомобільного транспорту) з метою уникнення тисняви. Пропускати вперед та надавати допомогу жінкам, дітям, літнім людям та інвалідам, що значно скоротить терміни зайняття укриття;

➤ уникати місць скупчення людей;

➤ не вступати у суперечки з незнайомими людьми, уникати можливих

➤ провокацій;

➤ у разі отримання будь-якої інформації від органів державної влади про можливу небезпеку або заходи щодо підвищення безпеки передати її іншим людям (за місцем проживання, роботи тощо);

➤ при появі озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покинути цей район;

➤ посилити увагу і за можливості також залишити цей район у разі появи засобів масової інформації сторони-агресора;

➤ про людей, які не орієнтуються на місцевості, розмовляють з акцентом, мають нехарактерну зовнішність, здійснюють протиправні і провокативні дії, здійснюють незрозумілу роботу, тощо, – негайно поінформувати органи правопорядку, місцеву владу, військових;

➤ у разі потрапляння у район обстрілу – сховатись у найближчу захисну споруду цивільної оборони, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття використовувати нерівності рельєфу (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття - ляжте на землю головою в бік, протилежний вибухам. Голову слід прикрити руками (за наявності для прикриття голови використовувати валізу або інші речі). Не виходьте з укриття до кінця обстрілу;

➤ надавати першу допомогу іншим людям у разі їх поранення. Визвати швидку допомогу, представників ДСНС України, органів правопорядку, за необхідності – військових;

➤ у разі, якщо ви стали свідком поранення або смерті людей, протиправних до них дій (арешт, викрадення, побиття тощо), слід постаратися з'ясувати та зберегти якнайбільше інформації про них та обставини події для надання допомоги, пошуку, встановлення особи тощо. Необхідно пам'ятати, що ви самі або близькі вам люди, також можуть опинитись у скрутному становищі і будуть потребувати допомоги.

Не рекомендується:

➤ підходити до вікон, якщо почуєте постріли;

➤ спостерігати за ходом бойових дій;

➤ стояти чи перебігати під обстрілом;

➤ конфліктувати з озброєними людьми;

➤ носити армійську форму або камуфльований одяг;

➤ демонструвати зброю або предмети, схожі на неї;

- підбирати покинуті зброю та боєприпаси.

При виявленні вибухонебезпечних предметів забороняється:

- перекладати, перекочувати з одного місця на інше;
- збирати і зберігати, нагрівати і ударяти;
- намагатися розряджати і розбирати;
- виготовляти різні предмети;
- використовувати заряди для розведення вогню і освітлення;
- приносити в приміщення, закопувати в землю, кидати в колодязь чи річку.

Виявивши вибухонебезпечні предмети, вживайте заходів з їх означення, огороження і охорони знайдених предметів на місці виявлення. Негайно повідомте про це територіальні органи ДСНС та МВС за телефоном «101» та «102».

«Екстрена валізка»

Екстрена валіза, як правило, являє собою міцний і зручний рюкзак від 25 літрів і більше, що містить необхідний індивідуальний мінімум одягу, предметів гігієни, медикаментів, інструментів, засобів індивідуального захисту та продуктів харчування. Всі речі повинні бути новими (періодично поновлюваними) і не використовуватись у повсякденному житті. Екстрена валіза призначена для максимально швидкої евакуації із зони надзвичайної події - землетрусу, повені, пожежі, у разі загостреної криміногенної обстановки, епіцентру військових дій і т. д. Вантаж у рюкзаку треба укладати рівномірно.

Добре мати рюкзак з "підвалом" (нижнім клапаном).

У рюкзак рекомендується покласти наступне:

➤ копії важливих документів в поліетиленовій упаковці. Заздалегідь зробіть копії всіх важливих документів - паспорта, автомобільних прав, документів на нерухомість, автомобіль і т. д. Документи треба укладати так, щоб у разі необхідності їх можна було швидко дістати. У деяких джерелах рекомендують серед документів тримати кілька фотографій рідних і близьких;

➤ кредитні картки та готівку. Нехай у вас буде невеликий запас грошей;

➤ дублікати ключів від будинку і машини;

➤ карту місцевості, а також інформацію про спосіб зв'язку і умовлене місце

➤ зустрічі вашої родини;

➤ засоби зв'язку та інформації (невеликий радіоприймач з можливістю прийому в УКХ і БМ діапазоні) та елементи живлення до радіоприймача (якщо потрібні);

➤ ліхтарик (краще кілька) і запасні елементи живлення до нього, сірники

➤ (бажано туристичні), запальничку, свічки;

➤ компас, годинник (перевагу віддавайте водонепроникним).

➤ багатофункціональний інструмент, що включає лезо ножа, шило, пилку,

➤ викрутку, ножиць тощо;

➤ ніж, сокиру, сигнальні засоби (свисток, фальшфейер і т. д.);

- декілька пакетів для сміття об'ємом 120 літрів. Може замінити намет або тент, якщо розрізати;
 - рулон широкого скотчу;
 - упаковку презервативів. Презерватив, за необхідності, може використовуватись для захисту від вологи сірників та запальничок, у якості джгута для зупинки кровотечі, надійного закупорювання ємкостей від комах та піску, перенесення води;
 - шнур синтетичний 4-5 мм, близько 20 м;
 - блокнот і олівець;
 - нитки та голки;
 - аптечку першої допомоги. До складу аптечки обов'язково повинні входити: бинти, лейкопластир, вата, йод, активоване вугілля (інтоксикація), парацетамол (жарознижувальний), пенталгін (знеболююче), супрастин (алергія), імодіум (діарея), фталазол (шлункова інфекція), альбуцид (краплі для очей), жгут, шприци тощо; ліки що ви приймаєте (мінімум на тиждень) з описом способу застосування та дози; рецепти; прізвища та мобільні телефони ваших лікарів (слідкуйте за терміном придатності ліків);
 - одяг: комплект нижньої білизни (2 пари), шкарпетки бавовняні (2 пари) і вовняні, запасні штани, сорочку або кофту, плащ-дощовик, в'язану шапочку, рукавички, шарф (може знадобитися в найнесподіваніших ситуаціях), зручне, надійне взуття;
 - мініпалатку, поліуретановий килимок, спальник (якщо дозволяє місце);
 - засоби гігієни: зубну щітку і зубну пасту, невеликий шматок мила, рушник (є такі в упаковці пресовані), туалетний папір, кілька упаковок одноразових сухих та вологих серветок, кілька носових хусток, засоби інтимної гігієни, бритву, манікюрний набір;
 - приналежності для дітей (якщо необхідні);
 - посуд (краще металевий): казанок, флягу, ложку, кружку;
 - запас їжі на кілька днів - все, що можна їсти без попередньої обробки і не займає багато місця, довго зберігається (не швидкопсувні), наприклад: висококалорійні солодощі (чорний шоколад (з горіхами), жменю льодяників), набір продуктів (тушонка, галети, суп-пакети, м'ясні та рибні консерви), якщо дозволяє місце - крупа перлова, гречана, рис довгозернистий, макарони, вермішель, сухі овочеві напівфабрикати, горілка, спирт питний;
 - запас питної води на 1-2 дні, який треба періодично оновлювати (вода не повинна бути застоюною).
- У літніх людей, інвалідів та дітей є особливі потреби. За необхідності, цей список доповнюється і коригується. Із практики, загальна вага «Екстреної валізи» не повинна перевищувати 50 кілограмів.

Начальник відділу кадрів

Ірина МЕЛЬНИЧЕНКО